

REGLEMENTAREA JURIDICĂ DE APLICARE A MIJLOACELOR TEHNICO-ȘTIINȚIFICE ÎN ACTIVITATEA JUDICIARĂ

Anatolie ANDRONACHE,

*doctorand, șeful al Direcției dezvoltare profesională
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI*

Rezumat

Actualmente, sporirea eficacității cercetărilor proceselor penale este determinată de nivelul de implementare în activitatea practică a metodelor și mijloacelor tehnico-științifice destinate descoperirii, fixării, ridicării, relevării, copierii, examinării prin intermediul cărora se compensează datele lipsă omise de persoană în procesul de percepție, memorare, salvare, reproducere, sistematizare și transmitere a informației. Astfel, ca rezultat al aplicării mijloacelor și metodelor tehnico-științifice, datele probante devin mai precise și complete, determinând noi posibilități tactice de efectuare a acțiunilor de urmărire penală. Cu alte cuvinte, fixarea tehnică oferă noi posibilități organului judiciar.

Abstract

Forthwith the increase of the effectiveness of criminal processes research is determined by the level of implementation of methods and technological-scientific means for detection, fixing, picking up, revealing, copying and examination. These means help to provide the missing data that has been omitted by a person in the perception process, storage, saving, reproduction, systematization and transmission of information. As a result of using the technological-scientific means and methods, the evidentiary data become more precise and complete. It determines new tactical possibilities for carrying out criminal prosecution actions. Otherwise stated, the technological fix offers new possibilities to the judicial body.

Perioada de timp aflată la intersecția secolelor XIX și XX se caracterizează printr-un nivel sporit de descoperiri tehnico-științifice și invenții. Schimbările provocate de lumea științifică, într-un mod direct, a atins și sfera probațiunii. Ca urmare, ofițerul de urmărire penală, procurorul, polițistul au început să folosească mijloace tehnico-științifice, metode și procedee noi în activitatea de cercetare, descoperire și prevenire a infracțiunilor.

Legislația procesuală penală a Republicii Moldova în conținutul art. 260 reglementează întocmirea unui proces-verbal privind acțiunea de urmărire penală și obligă, ca faptele constatate în cadrul efectuării acțiunii de urmărire penală să fie descrise amănunțit, dar ofițerul de urmărire penală consemnează doar ceea ce după propria sa convingere are importanță pen-

tru cauză. Iar în privința procedurii probator „audierea” nu există nici o normă care să reglementeze modalitatea de fixare a informației orale sau scrise ce are importanță pentru justa soluționare a cauzei. În aceste condiții persoana care audiază aplică recomandările tactico-criminalistice, care pe lângă cerințele de bază prevăd fixare textuală a declarațiilor.

În practică această recomandare se aplică permanent după posibilitate. De cele mai dese ori persoana care audiază alege și consemnează în procesul-verbal de audiere datele care conform convingerii sale lăuntrice au importanță pentru cauza penală. Astfel, procesul de consemnare a declarațiilor obține un caracter subiectivist. Iar subiectivismul poate să se manifeste și prin resemnarea în procesul-verbal de audiere a unor informații importante, dar neevidente la momentul audierii. Mijloacele tehnico-științifice aplicate în cadrul acțiunilor de urmărire penală nu au astfel de lacune.

Analizând normele procesual-penale autohtone care reglementează aplicarea mijloacelor tehnice, constatăm că legea le clasifică astfel:

1. În funcție de mijlocul tehnic aplicat:
 - descoperire (art.118 alin.(3), art.132⁶ alin.(1) CPP al RM etc.);
 - relevare (art.134³ alin.(1) CPP al RM etc.);
 - ridicare (art.118 alin.(3), art.124 CPP al RM etc.);
 - fixare (art.118 alin.(3), art.134¹ alin.(3), art.134³ alin.(1) CPP al RM etc.);
 - copiere (art.118 alin.(3), art.134¹ alin.(3) CPP al RM etc.);
 - examinare (art. 151 alin.(2) CPP al RM etc.).
2. În funcție de etapa procesului penal:
 - proces penal (art.118 CPP al RM etc.);
 - urmărire penală (alin.(3) art. 125, alin.(2) art.126 CPP al RM etc.);
 - judecată (art.316 alin.(3), art. 336 alin.(2) CPP al RM etc.).
3. În funcție de persoana ce aplică mijlocul tehnic:
 - ofițerul de urmărire penală (art.118 alin.(3), art. 264 alin.(2) CPP al RM etc.);
 - procuror (art.118 alin.(3), art. 264 alin.(2) CPP al RM etc.);
 - specialist, expert (art.87 alin.(5) pct.5, art.151 alin.(2) CPP al RM etc.);
 - judecător (art.110¹ alin.(1) CPP al RM etc.);
 - alte persoane (art.127 alin.(6) CPP al RM etc.).
4. În funcție de persoana ce solicită:
 - bănuitul, învinuitul, inculpatul, partea vătămată, martor (art.115 alin.(1), art.127 alin.(6) CPP al RM etc.);
 - organul de urmărire penală (art.115 alin.(1) CPP al RM etc.);
 - instanța de judecată (art.115 alin.(1) CPP al RM etc.);
5. În funcție de importanță:

– obligatorii (art.110¹ alin.(1), art.116 alin.(3), art.264 alin.(2) CPP al RM etc.);

– în caz de necesitate (art.114 alin.(5), art. 118 alin.(3), art.122 alin. (1) CPP al RM etc.).

Codul de procedură penală, din totalitatea de mijloace tehnico-științifice aplicate la cercetarea cauzei, un loc aparte îl rezervă mijloacelor tehnico-științifice de fixare. Practic, la orice acțiune de urmărire penală (audierea, cercetarea la fața locului, prezentarea spre recunoaștere, verificarea declarațiilor la locul infracțiunii etc.) și alte activități judiciare (consemnarea autodenunțului etc.) organul de urmărire penală aplică mijloace tehnice de fixare, de exemplu, mijloace tehnice de fotografiere, de înregistrare audio sau video.

Dacă facem o retrospectivă în istoria mijloacelor tehnico-științifice de fixare aplicate în activitatea judiciară, constatăm că modalitățile de fixare au rămas aceleași (fotografia judiciară, înregistrarea audio, video), s-a modernizat numai mijlocul tehnic, care asigură fixarea activității judiciare.

Analizând evoluția reglementării autohtone a mijloacelor tehnico-științifice aplicate în activitatea judiciară, constatăm că progresul tehnico-științific determină o interferență, tot mai pronunțată, a științei criminalistice cu procesul penal în materia reglementării asistenței tehnico-științifice folosite la cercetarea faptelor infracționale. Interferență care poate fi realizată prin două modalități:

- modificarea legislației actuale;
- elaborarea și definirea regulilor de efectuare a acțiunilor noi de urmărire penală.

Prima modalitate o identificăm în dispoziția ce reglementează aplicarea mijloacelor tehnice la audiere. De exemplu, dispoziția art. 115¹ **Aplicare înregistrărilor audio la audiere** CPP al RSSM prevedea: *la audierea învinutului, bănuțului, martorului sau a victimei, la decizia organului de urmărire penală, pot fi aplicate înregistrările audio.*

Înregistrările audio, la fel, pot fi aplicate la cererea învinutului, bănuțului, martorului sau a victimei.

Organul de urmărire penală ia decizie cu privire la aplicarea înregistrărilor audio și anunță despre aceasta până la începerea audierii...

Această normă s-a modificat astfel: art.115 CPP al RM **Aplicare înregistrărilor audio sau video la audierea persoanelor**

(1) *La audierea bănuțului, învinutului, inculpatului, părții vătămate, a martorilor pot fi aplicate, la cererea acestora sau din oficiu, de către organul de urmărire penală ori instanță, înregistrări audio sau video. Despre aplicarea înregistrărilor audio sau video se comunică persoanei care urmează să fie audiată înainte de începerea audierii...*

Cu toate că legislația procesual-penală autohtonă se dezvoltă într-un ritm dinamic, fapt demonstrat de multiplele modificări și completări, evoluția reglementării autohtone a mijloacelor tehnico-științifice aplicate în activitatea judiciară este una lentă. Rezultatul progresului tehnico-științific pătrunde cu greu în conținutul normei procesual-penale. Până în prezent constatăm reglementări din CPP al RSSM în actualul cod. Astfel, conținutul art. 115 CPP al RSSM: *dacă în cadrul acțiunii de urmărire penală s-a aplicat fotografia, filmările, înregistrările audio, executate mulaje atunci procesul-verbal trebuie să conțină mențiuni cu privire la mijloacele tehnice, condițiile și regulile de aplicare a acestora, obiectele față de care s-a aplicat mijlocul tehnic și rezultatele obținute. Procesul-verbal trebuie să conțină mențiuni că înainte de a se utiliza mijloacele tehnice, despre aceasta s-a comunicat persoanelor care participă la efectuarea acțiunii de urmărire penală*, practic, nu se deosebește cu nimic de conținutul pct.6 alin.(2) art.260 CPP al RM: *mențiunea privind efectuarea, în cadrul realizării acțiunii de urmărire penală, a fotografierii, filmării, înregistrării audio, interceptării convorbirilor telefonice și a altor convorbiri sau executarea mulajelor și tiparelor de urme, privind mijloacele tehnice utilizate la efectuarea acțiunii respective de urmărire penală, condițiile și modul de aplicare a lor, obiectele față de care au fost aplicate aceste mijloace, rezultatele obținute, precum și mențiunea că, înainte de a se utiliza mijloacele tehnice, despre aceasta s-a comunicat persoanelor care participă la efectuarea acțiunii de urmărire penală.*

A doua modalitate de interferență este reprezentată de articolul 132⁸, 134⁸ CPP al RM.

În același context, urmează de specificat că legislația procesual penală autohtonă, în materia reglementării mijloacelor tehnico-științifice aplicate în activitatea judiciară, cu toate că suferă modificări ce îmbunătățesc derularea procesului penal, nu conține idei criminalistice și procesual-penale clar formulate. Completările și modificările în parte țin de:

– mijlocul tehnic aplicat: s-a trecut de la fotoaparat cu peliculă, mijloace tehnice de înregistrare audio, filmul judiciar (fonogramă, casetă audio) la aparat fotografic cu peliculă, film judiciar, mijloace tehnice de înregistrare audio, **video** (fonogramă, casetă audio și **video**).

– statutul procesual al persoanei față de care se aplică mijloacele tehnice: de la bănuț, învinut, martor, victimă la bănuț, învinut, **inculpat**, martor, **parte vătămată**.

– solicitantul aplicării mijlocului tehnic: de la decizia ofițerului de urmărire penală, cererea învinutului, bănuțului, martorului, victimei la decizia organului de urmărire penală, **a instanței** sau la cererea bănuțului, învinutului, inculpatului, părții vătămate, a martorilor.

Regulile determinate de CPP al Republicii Moldova, în ceea ce privește

aplicarea mijloacelor și metodelor tehnico-științifice, în mare parte frânează implementarea rezultatelor inovatoare ale tehnicii și științei în activitatea practică de cercetare a infracțiunilor. În opinia noastră, actualmente există o evidentă neconcordanță între sistemul reglementării mijloacelor tehnico-științifice și progresul tehnico-științific, sporirea necesităților și criteriilor noi de asigurare a eficacității procesului penal.

Problema reglementării aplicării mijloacelor și metodelor tehnico-științifice utilizate în cadrul activității judiciare permanente a fost în atenția doctrinarilor criminaliști și procesualiști. Anume între ei, după cum menționează autorul Landau I., începând cu anii '60-'70 ai secolului al XX-lea, se purtau discuții acerbe privind reglementarea aplicării mijloacelor și metodelor tehnico-științifice în activitatea de urmărire penală [1]. Unii autori precum Makarov I. propuneau elaborarea „Regulamentului criminalistic” care ar prevedea regulile de aplicare a mijloacelor și metodelor tehnico-criminalistice în activitatea judiciară [1]. Paniușkin V. propunea reglementarea amănunțită a mijloacelor tehnice aplicate în cadrul procesului penal. Reprezentanții criminalisticii, la fel, erau preocupați de această problemă. Astfel, autorii Potapov S., Iakimov I. Belkin R. [2] pun la îndoială necesitatea existenței unui „Regulament criminalistic” și a reglementării amănunțite a aplicării mijloacelor tehnice în cadrul procesului penal și pledează pentru crearea unei dispoziții generale procesuale care să reglementeze principiile generale ale aplicabilității mijloacelor tehnice în cadrul procesului penal.

Autorii Kraveț E., Martânov A. Șuvalov N., de asemenea, susțin această opinie, dar precizează că nu este de ajuns crearea unui singur articol, ci elaborarea unei secțiuni [3]. Despre necesitatea unei norme cu caracter general care să reglementeze aplicarea mijloacelor tehnice ne vorbește și autorul Lupinski P. care menționează că operativitatea și eficacitatea cercetării este dependentă de nivelul tehnico-științific al metodelor și mijloacelor aplicate la descoperirea și examinarea probelor. Vorbind despre mijloacele tehnico-științifice în activitatea de probațiune este importantă și opinia autorului Enikeev Z. [4]. El menționa că o normă care să determine regulile generale de aplicare a mijloacelor tehnico-științifice este binevenită și obligatorie.

Susținem opinia autorilor Belkin R., Potapov S., Iakimov I., Lupinski P., Enikeev Z. și în special a lui Kraveț E., Martânov A., Șuvalov N. din mai multe considerente:

– dacă s-ar elabora „Regulamentul criminalistic”, acesta ar contraveni principiilor de bază ale procesului penal. Conform alin. (1) art. 2 CPP al RM procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod, iar conform alin.(4) art.2 CPP al RM normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția

incluserii lor în codul de procedură penală. Rezultă că orice normă prevăzută într-un alt act normativ, cu excepția celor trei izvoare, nu are putere procesual penală. Și totuși dacă se acceptă crearea unui act normativ, la nivel de lege, care ar reglementa realizările progresului tehnico-științific în activitatea judiciară, considerăm că ar fi mai rațional ca o astfel de reglementare să existe în codul de procedură penală, deoarece:

- codul de procedură penală actual conține norme care reglementează aplicarea mijloacelor tehnico-științifice în carul procesului penal, de exemplu art. 110, 110¹, 114 alin.(3), 115 CPP al RM etc.;

- eficacitatea normei crește în cazul în care ea interacționează și se combină cu alte norme ale codului de procedură penală.

Legislația procesuală penală este permanent determinată de necesitățile sale practice să se modifice, iar prin elaborarea unei norme cu caracter general, ce ar lărgi noțiunea „**mijlocului de probă**” ar exista posibilitatea aplicării mijloacelor tehnico-științifice, rezultat al progresului tehnico-științific, fără a face modificări în legislația procesual penală.

Dezvoltarea dreptului procesual penal este indispensabilă fără dezvoltarea instituțiilor din partea generală. În primul rând, aceasta se referă la teoria probațiunii. Evoluția științelor și a mijloacelor tehnice, implementarea noilor tehnologii în activitatea judiciară determină necesitatea conștientizării rolului și a importanței probelor obținute prin aplicarea mijloacelor tehnico-științifice.

Prin introducerea unei norme cu caracter general se va crea o claritate în ceea ce privește sintagma: „*tot ce nu este interzis de lege totul se permite*”. Sintagma poate crea o reacție în lanț în ceea ce privește aplicarea mijloacelor tehnice nereglementate de legislația penală. Deoarece participanții la procesul penal, pe drept, pot aplica orice mijloace tehnice fiindcă legea nu interzice.

Ținând cont de acest fapt, propunem completarea art. 6 CPP al RM cu termenii: mijloc tehnic și metodă tehnică. Codul de procedură penală al R. Moldova utilizează, de acum, acești termeni în conținutul lit.g) pct.1 alin. art.132², art.134³, alin.(2) art.148, art.151, alin.(3) art.156 CPP al RM, dar nu sunt definiți.

Mijloacele tehnico-științifice – aparate, dispozitive, instrumente, utilaje, echipamente, accesorii și materiale, inclusiv seturi de mijloace tehnice cu diverse destinații criminalistice, care sunt aplicate la descoperirea, fixarea, ridicarea și examinarea obiectelor, ce sunt sau pot fi utilizate ca mijloace de probă în cadrul procesului penal. Tot la mijloace tehnico-științifice se referă și sistemele, rețelele informaționale de căutare, care permit acumularea, sistematizarea, extragerea și folosirea informației în vederea realizării sarcinilor criminalistice.

Procedee și metode tehnico-științifice – includ un sistem de operațiuni și reguli de lucru cu mijloacele tehnico-științifice, procedee și metode tactice de acumulare, administrare și investigare a probelor, inclusiv celelalte opțiuni științifice ce permit realizarea sarcinilor fără utilizarea mijloacelor tehnice (de exemplu, descrierea persoanei în baza semnalmentelor exterioare etc.).

În opinia noastră, refuzul de a reglementa exhaustiv, în legislația procesual penală, a mijloacelor tehnico-științifice de fixare și a purtătorilor tehnici de informație ar permite ca legislația procesuală să țină permanent pasul cu inovațiile tehnice, permițând astfel aplicarea lor în procesul judiciar. Totodată, l-ar lipsi pe legiuitor de necesitatea de a opera schimbări permanente în codul de procedură penală.

Susținem opinia elaborării unei norme cu caracter general, în conținutul CPP al RM, ce ar reglementa aplicarea mijloacelor și metodelor tehnico-științifice în activitatea de urmărire penală și de judecată. Acest proces juridic de reglementare trebuie să corespundă anumitor cerințe, care ar asigura aplicarea corectă și eficientă a rezultatelor progresului tehnico-științific, ne propunem în continuare să analizăm aceste cerințe.

Astfel, prima cerință înaintată față de reglementarea juridică a mijloacelor și metodelor tehnico-științifice este **plenitudinea**. Cu alte cuvinte, reglementarea juridică trebuie să se răsfrângă asupra tuturor realizărilor progresului tehnico-științific aplicat în activitatea de urmărire penală și de judecată, fără excepții.

Reglementarea juridică a aplicării realizărilor progresului tehnico-științific în activitatea de urmărire penală și de judecată trebuie să corespundă **necesităților real-practice ale organului de urmărire penală și ale instanțelor de judecată** și să reflecte aceste necesități. În funcție de reușita respectării cerinței date depinde eficacitatea procesului judiciar, fapt demonstrat de anumite perioade istorice. Procesul dat capătă un caracter mai dinamic în perioada revoluțiilor tehnico-științifice.

Analizând cerința dată, considerăm că influența progresului tehnico-științific asupra activității judiciare va fi permanent în creștere, ceea ce va determina sporirea posibilității de aplicare a realizărilor tehnico-științifice în procesul judiciar.

O importanță majoră o are **respectarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei** în cazul aplicării mijloacelor și metodelor tehnico-științifice. De aceea este rațional respectarea și acestui criteriu în procesul de reglementare a aplicării realizărilor progresului tehnico-științific în activitatea judiciară.

O altă cerință de care trebuie să se țină cont la reglementarea aplicării mijloacelor și metodelor tehnico-științifice este raportul dintre **acceptabilitatea și obligativitatea** aplicării normei. În opinia noastră, norma trebuie

.....

să aibă un caracter permițător, ceea ce corespunde tendințelor generale de dezvoltare a dreptului. Dar în unele cazuri trebuie să existe și să acționeze prescrierile cu caracter obligatoriu.

Desigur, la elaborarea normelor ce reglementează aplicarea mijloacelor și metodelor tehnico-științifice în activitatea judiciară este rațional de utilizat **experiența legislativă a altor țări**.

Concluzionând cele expuse mai sus, constatăm că reglementarea juridică a aplicării mijloacelor și metodelor tehnico-științifice în activitatea judiciară trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

- plenitudine;
- legătura cu practica;
- stabilitate;
- dinamism;
- statutul procesual al persoanei în cadrul procesului penal;
- folosirea experienței legislative a altor țări în domeniul aplicării realizărilor progresului tehnico-științific în activitatea judiciară.

Reglementarea legislativă a aplicării mijloacelor tehnico-științifice are și alte neajunsuri:

- sfera de aplicare a mijloacelor tehnico-științifice este limitată, de exemplu, în conținutul alin.(3) art.116 CPP al RM fixarea persoanelor prezentate spre recunoaștere este limitată doar la fotografie;
- nu e clar cine aplică mijloacele tehnico-științifice, de exemplu în faza de judecată cine aplică mijloacele tehnice de fixare;
- necesită modificare ordinea procesuală de aplicare a unor mijloace tehnico-științifice (procese – înregistrare audio, video);
- lipsa caracterului de pronostic;
- legislația procesual-penală nu conține norme cu caracter general care să reglementeze aplicarea mijloacelor și metodelor tehnico-științifice. Astfel de norme sunt necesare pentru a putea reglementa principiile generale ale aplicării realizărilor progresului tehnico-științific în activitatea judiciară (criteriile admisibilității aplicării cunoștințelor științifice și a mijloacelor tehnico-științifice).

Analizând cele enunțate mai sus, conchidem că Codul de procedură penală al Republicii Moldova are nevoie de norme ce ar reglementa:

- criteriile admisibilității aplicării realizărilor progresului tehnico-științific;
- regulile generale și ordinea aplicării cunoștințelor științifice;
- regulile generale și ordinea aplicării mijloacelor tehnico-științifice.

Norme ce s-ar regăsi în conținutul părții generale a CPP al RM, sub forma unei secțiuni.

Când vorbim despre criteriile admisibilității aplicării mijloacelor teh-

.....
nico-științifice, trebuie să înțelegem că ele se vor răsfrânge asupra tuturor mijloacelor tehnico-științifice aplicate în activitatea judiciară, indiferent de faza procesului penal.

În unele țări criteriile admisibilității sunt specificate nemijlocit în norma procesuală. Astfel, CPP al Republicii Kazahstan [5] în art. 126 arată că aplicarea mijloacelor tehnico-științifice se va considera admisibilă dacă acestea:

- 1) sunt expres prevăzute de lege sau nu contravin normelor și principiilor ei;
- 2) sunt validate științific;
- 3) asigură eficacitatea activităților în cauza instrumentată;
- 4) sunt inofensive.

Problema admisibilității aplicării mijloacelor tehnico-științifice a fost cercetată de mai mulți savanți. Astfel, autorul Levi A. menționa că mijloacele tehnico-științifice „trebuie să se bazeze pe diverse fenomene profund studiate de ramurile fizicii, chimiei, biologiei etc. Este inadmisibil obținerea cu ajutorul lor a informației incomplete sau denaturării ei în procesul de fixare, păstrare, transmitere, examinare și reproducere. Aplicarea acestor mijloace și metode în niciun caz nu poate umili onoarea și demnitatea cetățenilor; ea trebuie să fie inofensivă pentru viața și sănătatea oamenilor și să se manifeste ca garant al respectării drepturilor participanților la proces [6].

Orice instrument tehnic sau metodic, cu toată eficacitatea lui, nu poate fi folosit, dacă el contravine normelor de drept. Pe de altă parte, trebuie însă observat că aplicarea mijloacelor tehnico-criminalistice în procesul penal este orientată tocmai pentru a asigura legalitatea [7]. Deci principiul în cauză nu poate fi privit alături de altele, întrucât doar sistemul celor din urmă asigură această legalitate – scopul suprem al procesului penal, iar tehnica criminalistică se manifestă ca mijloc de atingere a acestui scop.

Analizând cele expuse anterior, susținem că legalitatea este un prim criteriu al admisibilității aplicării mijloacelor tehnico-științifice, care are două aspecte:

- legalitatea posibilității folosirii realizărilor progresului tehnico-științific;
- legalitatea aplicării de fapt a realizărilor progresului tehnico-științific.

Când vorbim despre legalitatea aplicării de fapt a realizărilor progresului tehnico-științific, trebuie să înțelegem că ea include:

- aplicarea realizărilor progresului tehnico-științific în toate cazurile prevăzute de lege (cazuri obligatorii: alin.(3) art.116, alin.(2) art.264 CPP al RM, după necesitate: alin.(5) art.114, alin.(1) art.115, alin.(3) art.118 CPP al RM);

– aplicarea realizărilor progresului tehnico-științific de către persoana autorizată de lege și în limitele competenței sale (alin.(3) art.118, pct.5 alin.(5) art.87);

– respectarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei la aplicarea realizărilor progresului tehnico-științific;

– ordinea de aplicare a realizărilor progresului tehnico-științific trebuie să corespundă cerințelor normei procesual-penale;

– fixarea în actele procesuale a ordinii și rezultatelor aplicării realizărilor progresului tehnico-științific, dacă întocmirea acestora este prevăzută de legislația procesual-penală.

Un alt criteriu al admisibilității este **autenticitatea științifică**. Acest criteriu prevede că atât rezultatul progresului tehnico-științific, cât și aplicarea lui trebuie să aibă o autenticitate științifică.

Autenticitatea științifică a realizărilor progresului tehnico-științific este condiționată de următorii factori: corespunderea nivelului actual de dezvoltare al tehnicii și științei; probarea experimentală; garantarea obținerii rezultatelor autentice; existența posibilității de verificare și apreciere a rezultatelor în urma aplicării realizărilor progresului tehnico-științific.

Necesitatea reglementării aplicării mijloacelor tehnico-științifice în activitatea de urmărire penală este dictată și de necesitatea asigurării drepturilor și intereselor legale ale persoanei în timpul aplicării mijloacelor tehnico-științifice. Fiecare caz de aplicare ilegală și imorală a mijloacelor tehnice se răsfrânge negativ asupra acelor participanți ai procesului penal care au tangență cu acestea, și stingherește soluționarea sarcinilor procesului penal.

Ținând cont de cele expuse mai sus, considerăm că necesitatea unei reglementări procesual penale a rezultatului progresului tehnico-științific este condiționată de:

– necesitatea existenței unei reglementări normative a relațiilor sociale ce apar în legătură cu aplicarea mijloacelor și metodelor tehnico-științifice;

– caracterul juridic al activității de cercetare a infracțiunilor;

– particularitățile interacțiunii dreptului procesual-penal cu dreptul penal;

– prezența greutăților la implementarea realizărilor științei și tehnicii în activitatea judiciară și de urmărire penală;

– necesitatea identificării procedurii de aplicare a rezultatelor progresului tehnico-științific;

– existența consecințelor negative ca rezultat al implementării rezultatelor progresului tehnico-științific;

– statutul persoanei în calitate de subiect al procesului penal.

În final am dori să specificăm că în funcție de cum vor fi soluționate chestiunile: 1) de ce avem nevoie de o reglementare a aplicării mijloacelor și

metodelor tehnico-științifice în activitatea judiciară; 2) căror cerințe ea trebuie să corespundă, se va determina rolul și destinația reglementării aplicării mijloacelor tehnico-științifice în activitate judiciară.

Referințe bibliografice

1. Макаров И.В. Соблюдение социалистической законности при использовании криминалистической техники // Труды Высшей школы МООП СССР. М., 1967. Вып. 15. С. 108.
2. Белкин Р.С. Курс советской криминалистики. М., 1977. Т.1. С. 219–220 ; Макаров И. В., Скоромников К.С. Видеомагнитофонная запись – метод фиксации доказательств // Труды Высшей школы МВД СССР. М., 1972. С. 149-151.
3. Кравец Е.Г., Мартынов А.Н., Шувалов Н.В. Регламентация применения научно-технических средств в процессе технико-криминалистического обеспечения производства отдельных следственных действий. Волгоградская академия МВД России, р. 64.
4. Еникеев З. Механизм уголовного преследования. Учебное пособие. - Уфа: Изд-во БГУ, 2004.
5. УПК Республики Казахстан от 04.07.2014, № 231-V с изм. и доп. на 26.07.2016. <http://online.zakon.kz/doc> (vizitat 12.10.2016).
6. Леви А.А. Вопросы правовой регламентации применения научно-технических средств в уголовном судопроизводстве. В: Теория и практика собирания доказательственной информации техническими средствами на предварительном следствии. Киев: ВШ МВД СССР, 1980, с. 16-17.
7. Doraș S. Gh. Criminalistica. Vol.I. Tehnica criminalistică. Chișinău: Știința, 1996. 88, 192 p.